

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2024 r.
poz. 548.

Dz. U. 2023 poz. 1030

U S T A W A

z dnia 14 kwietnia 2023 r.

o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania i kompetencje Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, zwanej dalej „Komisją”;
- 2) szczególny tryb postępowania w przedmiocie badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022;
- 3) (uchylony)
- 4) sposób prowadzenia przez Komisję działalności informacyjnej i prewencyjnej dotyczących wpływów rosyjskich w latach 2007–2022.

Art. 2. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o:

- 1) członku kadry kierowniczej wyższego szczebla – należy przez to rozumieć członka zarządu, członka rady nadzorczej, dyrektora, pracownika, syndyka lub likwidatora spółki, który w związku z zajmowanym stanowiskiem podejmował decyzje mające istotny wpływ na sprawy majątkowe tej spółki, w tym na jej politykę finansową i operacyjną;
- 2) funkcjonariuszu publicznym – należy przez to rozumieć funkcjonariusza publicznego w rozumieniu art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);

- 3) informacjach niejawnych – należy przez to rozumieć informacje niejawne, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 756, 1030 i 1532);
- 4) poświadczeniu bezpieczeństwa – należy przez to rozumieć poświadczenie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;
- 5) spółce – należy przez to rozumieć przedsiębiorstwo państwowe, spółkę realizującą misję publiczną w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125), lub spółkę, w której prawa z akcji albo udziałów należących do Skarbu Państwa w latach 2007–2022:
 - a) wykonywał minister kierujący działem administracji rządowej lub pełnomocnik rządu lub
 - b) wykonywała państwowa osoba prawna lub państwowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, która była podległa ministrowi kierującemu działem administracji rządowej lub była przez niego nadzorowana, lub
 - c) wykonywała inna spółka, w której prawa z akcji albo udziałów należących do Skarbu Państwa wykonywali minister kierujący działem administracji rządowej, państwowa osoba prawna lub państwowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną, która była podległa ministrowi kierującemu działem administracji rządowej lub była przez niego nadzorowana;
- 6) środkach publicznych – należy przez to rozumieć środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.¹⁾);
- 7) (uchylony)
- 8) wpływach rosyjskich – należy przez to rozumieć każde działanie:
 - a) osób będących przedstawicielami władz publicznych Federacji Rosyjskiej, w szczególności osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 1 marca

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.

2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1124, 1285, 1723 i 1843),

- b) osób znanych jako bliscy współpracownicy osób będących przedstawicielami władz publicznych Federacji Rosyjskiej w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- c) osób powiązanych osobiście, organizacyjnie lub finansowo z osobami, o których mowa w lit. a lub b,
- d) innych osób lub innych podmiotów działających na zlecenie osób, o których mowa w lit. a–c

– prowadzone metodami zarówno prawnie dozwolonymi, jak i bezprawnymi, zmierzające do wywarcia wpływu na działania spółek lub organów władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Komisja

Art. 3. 1. Komisja jest organem administracji publicznej stojącym na straży interesu publicznego w zakresie badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022.

2. Obsługę merytoryczną, prawną, organizacyjno-techniczną oraz kancelaryjno-biurową Komisji zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

3. Wydatki związane z działalnością Komisji są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 4. 1. Komisja prowadzi postępowania mające na celu wyjaśnianie działalności osób będących w latach 2007–2022 funkcjonariuszami publicznymi lub członkami kadry kierowniczej wyższego szczebla, które pod wpływem rosyjskim, działając na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) podejmowały czynności urzędowe, w tym czynności materialno-techniczne, w szczególności tworzyły i powielały nośniki informacji lub udostępniały ich treść osobom trzecim;
- 2) w imieniu organu władzy publicznej przygotowywały lub wydawały decyzje administracyjne lub inne akty stosowania prawa, lub wpływały na treść tych decyzji lub tych aktów;

- 3) składały oświadczenia woli w imieniu organu władzy publicznej lub spółki, w szczególności zawierały umowy z podmiotami trzecimi, lub w związku z zajmowanym stanowiskiem brały udział w podejmowaniu decyzji o złożeniu oświadczenia woli, w tym negocjacjach;
- 4) podejmowały decyzje o zatrudnieniu pracowników lub wyborze kontrahenta w ramach organu władzy publicznej lub spółki;
- 5) dysponowały środkami publicznymi lub środkami spółki;
- 6) brały udział w procesie stanowienia prawa jako reprezentanci organów władzy publicznej lub spółki;
- 7) brały udział w negocjacjach i zawarciu umowy międzynarodowej;
- 8) brały udział w przygotowaniu lub prezentacji stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej na forum międzynarodowym, w szczególności w ramach prac organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem;
- 9) wpływały lub starały się wywrzeć wpływ na czynności, o których mowa w pkt 1–8.

2. Komisja bada również przypadki wpływów rosyjskich na działalność osób innych niż wskazane w ust. 1, o ile w istotny sposób oddziaływały one na bezpieczeństwo wewnętrzne lub godziły w interesy Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie:

- 1) wpływu na środki masowego przekazu;
- 2) rozpowszechniania fałszywych informacji;
- 3) działalności stowarzyszeń lub fundacji;
- 4) działalności związków zawodowych, związków lub organizacji pracodawców;
- 5) funkcjonowania infrastruktury krytycznej;
- 6) funkcjonowania partii politycznych;
- 7) organizacji systemu opieki zdrowotnej, w szczególności zwalczania chorób zakaźnych;
- 8) ochrony granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. W przypadku stwierdzenia wpływów rosyjskich na działalność osób, o których mowa w art. 4, Komisja wskazuje to w raporcie, o którym mowa w art. 41 ust. 1.

Art. 6. 1. Komisja podejmuje działania mające na celu zapewnienie niezwłocznej reakcji organów władzy publicznej oraz organizacji i podmiotów w zakresie zwalczania wpływów rosyjskich, a także umożliwiające pociągnięcie do odpowiedzialności osób, o których mowa w art. 4.

2. W zakresie, o którym mowa w ust. 1, Komisja:

- 1) zawiadamia właściwe organy o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w celu wszczęcia postępowania karnego lub dyscyplinarnego;
- 2) monitoruje działania podejmowane przez właściwe organy na podstawie zawiadomień Komisji.

Art. 7. 1. Komisja prowadzi działalność informacyjną i prewencyjną.

2. W zakresie, o którym mowa w ust. 1, Komisja:

- 1) przygotowuje i przedstawia raporty ze swojej działalności zawierające wyniki badań Komisji;
- 2) przedstawia organom władzy publicznej wnioski i rekomendacje w zakresie zapobiegania wpływom rosyjskim i ich zwalczania, a także podejmuje działania umożliwiające pociągnięcie do odpowiedzialności osób, o których mowa w art. 4;
- 3) wnosi do rozpatrzenia przez Radę Ministrów przygotowane przez Komisję projekty dokumentów rządowych, dotyczące zakresu działania Komisji, mające na celu usprawnienie działań organów władzy publicznej w zakresie zapobiegania wpływom rosyjskim i ich zwalczania;
- 4) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczące zakresu działania Komisji.

Art. 8. 1. Komisja przetwarza wszelkie informacje niezbędne do realizacji jej ustawowych zadań, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

2. Komisja w celu realizacji zadań wynikających z ustawy może przetwarzać dane o osobie uzyskane na podstawie art. 16, art. 18 lub art. 19 bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.

3. Dokumentacja zgromadzona w toku postępowania Komisji nie stanowi informacji publicznej ani nie podlega udostępnieniu w trybie określonym w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Rozdział 3

Skład i tryb powoływania Komisji

Art. 9. 1. W skład Komisji wchodzi 9 członków w randze sekretarza stanu powoływanych i odwoływanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W skład Komisji może zostać powołana osoba, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli tajności „ściśle tajne”;
- 5) posiada wykształcenie wyższe lub niezbędną wiedzę w zakresie funkcjonowania organów władzy publicznej;
- 6) cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- 7) wyraziła zgodę na kandydowanie.

2a. Członkostwa w Komisji nie można łączyć z mandatem posła lub senatora.

3. Prawo zgłaszania Marszałkowi Sejmu kandydatów na członków Komisji w liczbie nie większej niż 9 przysługuje każdemu klubowi poselskiemu lub parlamentarnemu, w terminie wskazanym przez Marszałka Sejmu.

4. Jeżeli w chwili zgłoszenia kandydat nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 2 pkt 4, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Służba Kontrwywiadu Wojskowego przeprowadza poszerzone postępowanie sprawdzające w terminie nie dłuższym niż miesiąc od dnia otrzymania zgłoszenia. Wszczęcie poszerzonego postępowania sprawdzającego nie wstrzymuje możliwości wyboru kandydata na

członka Komisji. Jeżeli przed zakończeniem poszerzonego postępowania sprawdzającego kandydat został odrzucony, postępowanie to umarza się.

5. Jeżeli poszerzone postępowanie sprawdzające, o którym mowa w ust. 4, zakończy się odmową wydania poświadczenia bezpieczeństwa, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Służba Kontrwywiadu Wojskowego informuje o tym niezwłocznie Marszałka Sejmu. Sejm odwołuje członka Komisji, którego dotyczyła odmowa wydania poświadczenia bezpieczeństwa, na najbliższym posiedzeniu Sejmu po otrzymaniu przez Marszałka Sejmu informacji o odmowie.

6. Do poszerzonego postępowania sprawdzającego, o którym mowa w ust. 4, przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem art. 34–37 oraz art. 39–41 tej ustawy.

7. Wniesienie skargi do sądu administracyjnego nie stoi na przeszkodzie odwołaniu członka Komisji zgodnie z ust. 5.

8. Członkowie Komisji w zakresie pełnienia obowiązków sekretarzy stanu wykonują zadania związane wyłącznie ze sprawowaniem funkcji w Komisji.

9. Członkowie Komisji w zakresie sprawowania swojej funkcji w Komisji są niezależni i nie podlegają służbowo Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 10. 1. Wygaśnięcie członkostwa w Komisji następuje w przypadku:

- 1) śmierci;
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) odwołania.

2. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Komisji wyboru uzupełniającego dokonuje Sejm.

3. Do wyboru uzupełniającego, o którym mowa w ust. 2, przepis art. 9 stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. Członkowie Komisji wybierają spośród siebie przewodniczącego Komisji. Uchwałę w tej sprawie Komisja podejmuje większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 członków Komisji.

2. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, reprezentuje ją na zewnątrz oraz wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz regulaminie działania Komisji.

3. Komisja może, na wniosek przewodniczącego Komisji, powołać ze swojego grona do 2 zastępców przewodniczącego Komisji.

4. Przewodniczący Komisji może upoważnić członka Komisji do wykonywania niektórych czynności przewodniczącego Komisji.

5. Przewodniczący Komisji lub jego zastępca może udzielić pełnomocnictwa adwokatowi lub radcy prawnemu do reprezentowania Komisji przed sądami powszechnymi, sądami administracyjnymi, sądami wojskowymi, Sądem Najwyższym, Trybunałem Konstytucyjnym, Trybunałem Stanu oraz zagranicznymi organami sądowymi.

Art. 12. 1. Przewodniczącemu Komisji przysługuje ryczałtowa miesięczna dieta w wysokości trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667).

2. Do członków Komisji nie stosuje się przepisów art. 3b, art. 5 i art. 5b ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 624).

3. Członków Komisji w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego traktuje się jak pracowników.

4. Płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za członków Komisji jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

5. Przewodniczący Komisji może upoważniać pracownika Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zajmującego się obsługą Komisji do załatwiania określonych spraw w jego imieniu, w szczególności do wydawania zaświadczeń oraz poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem na potrzeby prowadzonych postępowań.

6. Członkom Komisji mającym inne miejsce zamieszkania niż miejsce posiedzeń Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów związanych z uczestnictwem w tych posiedzeniach, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

7. Komisja określa, w drodze uchwały, regulamin swojego działania. Przepisy art. 15 ust. 1–3 stosuje się odpowiednio.

Art. 13. Członkowie Komisji nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności za swoją działalność wchodzącą w zakres sprawowania funkcji w Komisji.

Rozdział 4

Postępowanie przed Komisją

Art. 14. 1. Komisja wydaje decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały.

2. Przewodniczący Komisji może wydawać zarządzenia.

Art. 15. 1. Komisja wydaje decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 członków Komisji, w tym przewodniczącego Komisji.

2. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Komisji.

3. Decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały podpisuje przewodniczący Komisji.

4. Decyzje administracyjne, postanowienia i uchwały Komisji są ostateczne.

Art. 16. 1. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Prokurator Generalny, prokuratorzy, Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezesi sądów powszechnych, sądów wojskowych oraz sądów administracyjnych, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego, podległe im jednostki organizacyjne, organy samorządów zawodowych, a także inne jednostki organizacyjne i instytucje, na wniosek przewodniczącego Komisji, w terminie i w zakresie wskazanych we wniosku, zapewniają przewodniczącemu Komisji oraz wyznaczonym przez niego członkom Komisji dostęp do wszystkich – łącznie z materiałami archiwalnymi, zawierającymi informacje niejawne oraz tajemnicę przedsiębiorstwa – materiałów akt postępowań przygotowawczych i sądowych, informacji z działań operacyjnych, a także do innych dokumentów niezbędnych do

wykonywania zadań Komisji oraz zapewniają wszelką inną pomoc przy wykonywaniu tych zadań.

2. Spółki, na wniosek przewodniczącego Komisji, w terminie i w zakresie wskazanych we wniosku, zapewniają przewodniczącemu Komisji oraz wyznaczonym przez niego członkom Komisji dostęp do wszelkich materiałów i dokumentów, łącznie z materiałami i dokumentami zawierającymi informacje niejawne i tajemnicę przedsiębiorstwa, niezbędnych do wykonywania zadań Komisji.

3. W przypadku akt postępowania przygotowawczego i sądowego, na wniosek przewodniczącego Komisji, właściwy prokurator lub prezes właściwego sądu przekazuje niezbędne dokumenty z akt sprawy albo ich kopie, a także przesyła akta albo ich kopie w całości lub określonej części, chyba że sprzeciwia się temu dobro prowadzonego postępowania. W przypadku sprawy w toku lub postępowania niezakończonych prawomocnym orzeczeniem prokurator lub prezes sądu może przekazać zamiast dokumentów lub akt ich kopie.

4. W przypadku odmowy przekazania ze względu na dobro postępowania, prokurator przekazuje dokumenty z akt postępowania przygotowawczego albo ich kopie, o które wnioskowano, niezwłocznie po umorzeniu postępowania przygotowawczego albo skierowaniu do sądu aktu oskarżenia, wniosku o wydanie wyroku skazującego, wniosku o warunkowe umorzenie postępowania albo wniosku o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego, a prezes sądu niezwłocznie po prawomocnym zakończeniu postępowania.

5. W przypadku dokumentów innych niż dokumenty określone w ust. 3 we wniosku przewodniczącego Komisji wskazuje się sposób i termin zapoznania się z materiałem lub dokumentem albo zakres wymaganej pomocy i termin jej realizacji.

6. Członkom Komisji przysługuje prawo wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się dokumenty i materiały, o których mowa w ust. 1, oraz wglądu w działalność organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, a także podległych im jednostek organizacyjnych.

Art. 17. 1. Przewodniczący Komisji może wystąpić do prokuratora z wnioskiem o przeszukanie pomieszczeń lub innych miejsc lub zajęcie rzeczy w celu zabezpieczenia dowodu w sprawie.

2. Prokurator może wydać postanowienie o przeszukaniu pomieszczeń lub innych miejsc lub zajęciu rzeczy w celu zabezpieczenia dowodu w sprawie, jeżeli jest to niezbędne do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Przepisy art. 217, art. 219–234 i art. 236 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37) stosuje się odpowiednio.

3. Prokurator przekazuje Komisji zajęte rzeczy. Postanowienie o zwrocie rzeczy prokurator wydaje po zasięgnięciu opinii Komisji.

Art. 18. 1. W związku z przeprowadzanymi czynnościami sprawdzającymi oraz prowadzonymi postępowaniami, o których mowa w art. 20 ust. 1, przewodniczący Komisji może wystąpić do Komendanta Głównego Policji o uzyskanie danych, o których mowa w art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145), jeżeli jest to niezbędne do zweryfikowania wpływów rosyjskich na działalność osób, o których mowa w art. 4.

2. Komendant Główny Policji uzyskuje dane, o których mowa w art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, i przekazuje przewodniczącemu Komisji dane niezwłocznie po ich uzyskaniu.

3. Przepis art. 20ca ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji stosuje się odpowiednio do danych udostępnionych Komisji.

Art. 19. 1. W związku z przeprowadzanymi czynnościami sprawdzającymi oraz prowadzonymi postępowaniami, o których mowa w art. 20 ust. 1, przewodniczący Komisji może wystąpić do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o uzyskanie danych, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1136, 1834 i 1860), jeżeli jest to niezbędne do zweryfikowania wpływów rosyjskich na działalność osób, o których mowa w art. 4.

2. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego uzyskuje dane, o których mowa w ust. 1, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu i przekazuje przewodniczącemu Komisji dane, niezwłocznie po ich uzyskaniu.

3. Przepis art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu stosuje się odpowiednio do danych udostępnionych Komisji.

Art. 20. 1. Komisja przeprowadza czynności sprawdzające oraz prowadzi postępowanie.

2. Komisja przeprowadza czynności sprawdzające z urzędu w celu stwierdzenia, czy wystąpiło prawdopodobieństwo działań, o których mowa w art. 4. Komisja może powierzyć przeprowadzenie czynności sprawdzających wyznaczonemu członkowi Komisji albo wyznaczonym członkom Komisji, albo upoważnionemu pracownikowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zajmującemu się obsługą Komisji, pod nadzorem wyznaczonego członka albo wyznaczonych członków Komisji.

3. Komisja w wyniku przeprowadzenia czynności sprawdzających wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania w przypadku uprawdopodobnienia, że wystąpiły wpływy rosyjskie, o których mowa w art. 4 ust. 1.

4. Postanowienie o wszczęciu postępowania zawiera co najmniej opis uprawdopodobnionych wpływów rosyjskich, wskazanie podstawy prawnej oraz dane stron postępowania znane Komisji w dacie wszczęcia postępowania.

Art. 21. 1. Komisja wszczyna postępowanie z urzędu.

2. O wszczęciu postępowania Komisja zawiadamia strony postępowania, którymi są osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1. Jeżeli postępowanie wiąże się z badaniem wpływów rosyjskich, o wszczęciu postępowania zawiadamia się dany organ lub daną spółkę, o ile nie jest stroną postępowania.

Art. 22. 1. W toku postępowania Komisja przeprowadza rozprawę.

2. Rozprawa przed Komisją jest jawna.

3. Komisja może wyłączyć jawność rozprawy w całości lub w części ze względu na bezpieczeństwo państwa, zagrożenie spokoju, moralności i porządku publicznego, a także jeżeli w toku rozprawy mają być omawiane szczegóły życia rodzinnego lub rozpatrywane informacje stanowiące tajemnicę podlegającą ochronie na podstawie odrębnych przepisów lub informacje stanowiące dane, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie

danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206).

4. Komisja rozstrzyga o wyłączeniu jawności rozprawy postanowieniem.

5. Podczas rozprawy odbywającej się z wyłączeniem jawności na sali mogą być obecni: strony postępowania, świadkowie, przedstawiciele ustawowi i pełnomocnicy stron postępowania, prokurator oraz wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

6. Postanowienia o wyłączeniu jawności oraz decyzje administracyjne kończące postępowanie w sprawie ogłasza się w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 23. 1. Przewodniczący Komisji zezwala przedstawicielom środków masowego przekazu na dokonywanie za pomocą aparatury utrważeń obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy oraz transmisję audiowizualną za pośrednictwem sieci Internet.

2. Komisja może określić warunki udziału w rozprawie przedstawicieli środków masowego przekazu.

3. Jeżeli ze względów techniczno-organizacyjnych obecność przedstawicieli środków masowego przekazu utrudnia przebieg rozprawy, Komisja ogranicza liczbę przedstawicieli środków masowego przekazu na sali, w której odbywa się rozprawa, i wskazuje uprawnionych do dokonywania za pomocą aparatury utrważeń obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy oraz transmisji audiowizualnej za pośrednictwem sieci Internet według kolejności zgłoszeń lub na podstawie losowania.

4. Przewodniczący Komisji zarządza opuszczenie sali, w której odbywa się rozprawa, przez przedstawicieli środków masowego przekazu, którzy zakłócają przebieg rozprawy.

5. W razie gdyby obecność przedstawicieli środków masowego przekazu mogła oddziaływać krępująco na zeznania świadka, przewodniczący Komisji może zarządzić opuszczenie sali, w której odbywa się rozprawa, przez przedstawicieli środków masowego przekazu na czas przesłuchania świadka.

Art. 24. Dowodami w postępowaniu mogą być w szczególności: dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych, materiały, dokumenty i informacje zebrane w wyniku czynności sprawdzających.

Art. 25. Strona postępowania, która mimo prawidłowego wezwania nie stawiała się na rozprawę Komisji bez uzasadnionej przyczyny albo bez zezwolenia kierującego rozprawą opuściła ją przed jej zakończeniem, może być ukarana grzywną do 20 000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania – grzywną do 50 000 zł.

Art. 26. 1. Osoba wezwana przez Komisję w charakterze świadka lub biegłego ma obowiązek, niezależnie od swojego miejsca zamieszkania, stawić się na wezwanie i złożyć zeznania.

2. Przed rozpoczęciem przesłuchania świadka należy pouczyć o odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

3. Świadek lub biegły, który mimo prawidłowego wezwania nie stawiał się na rozprawę Komisji bez uzasadnionej przyczyny, bez zezwolenia kierującego rozprawą opuścił ją przed jej zakończeniem lub bezzasadnie odmówił złożenia zeznania albo wydania opinii, może być ukarany grzywną do 20 000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania – grzywną do 50 000 zł.

Art. 27. 1. Komisja może na wniosek ukaranego, o którym mowa w art. 25 lub art. 26 ust. 3, złożony w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o ukaraniu, uznać za usprawiedliwioną nieobecność, odmowę złożenia zeznania albo wydania opinii i zwolnić go od grzywny. Przepisów art. 88 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803) nie stosuje się.

2. Należności pieniężne z tytułu grzywny są dochodzone na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przez Komisję. Należności te stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 28. 1. W przypadkach określonych w art. 25 lub art. 26 ust. 3, w razie ponownego niezastosowania się do wezwania, Komisja może wystąpić do właściwego prokuratora okręgowego z wnioskiem o zarządzenie zatrzymania

i przymusowego doprowadzenia osoby wezwanej. Wniosek Komisji zawiera uzasadnienie.

2. Na zarządzenie prokuratora osobie zatrzymanej przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zatrzymania. W zażaleniu zatrzymany może się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jego zatrzymania.

Art. 29. Do zabezpieczenia i egzekucji należności, o których mowa w art. 25 i art. 26 ust. 3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 i 2760).

Art. 29a. Nie wolno przesłuchiwać jako świadków:

- 1) obrońcy albo adwokata lub radcy prawnego działającego na podstawie art. 245 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę;
- 2) duchownego, co do faktów, o których dowiedział się przy spowiedzi;
- 3) mediatora, co do faktów, o których dowiedział się od oskarżonego lub pokrzywdzonego prowadząc postępowanie mediacyjne w postępowaniu karnym przeciwko osobie, o której mowa w art. 4 ust. 1, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Art. 30. 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko po zwolnieniu ich od obowiązku zachowania tajemnicy przez właściwy organ.

2. Komisja może wystąpić do właściwego organu o zwolnienie osoby wezwanej przez Komisję od obowiązku zachowania tajemnicy.

3. Zwolnienia wolno odmówić tylko wtedy, gdy złożenie zeznania wyrządzić mogłoby poważną szkodę państwu.

4. Organ, o którym mowa w ust. 1, wydaje decyzję w przedmiocie zwolnienia z tajemnicy niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 10 dni roboczych od dnia doręczenia wystąpienia Komisji. Brak decyzji uznaje się za zwolnienie od obowiązku zachowania tajemnicy.

Art. 31. 1. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy prawnie chronionej innej niż informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że Komisja zwolni je od obowiązku zachowania tajemnicy, z uwzględnieniem art. 32.

2. (uchylony)

Art. 32. 1. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, lekarskiej lub dziennikarskiej mogą być przesłuchane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do ochrony ważnych interesów Rzeczypospolitej Polskiej lub ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego, a ustalenie okoliczności na podstawie innego dowodu byłoby nadmiernie utrudnione.

2. W celu uzyskania zgody na przesłuchanie osób co do faktów, o których mowa w ust. 1, Komisja składa pisemny wniosek do Sądu Okręgowego w Warszawie.

3. Sąd rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni od dnia wpłynięcia tego wniosku.

4. Komisji i osobie wezwanej służy zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie zezwolenia na przesłuchanie, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

5. Wniesienie zażalenia wstrzymuje wykonanie postanowienia sądu.

Art. 33. Posiedzenia Komisji wyznaczone poza rozprawą są jawne, chyba że przewodniczący Komisji zarządzi inaczej. Przepis art. 22 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 34. 1. Jeżeli w toku postępowania Komisja stwierdzi istnienie okoliczności uprawdopodobniających, że działanie osoby, o której mowa w art. 4, było działaniem z naruszeniem prawa lub przestępstwem albo utrudniło ich ujawnienie, kieruje zawiadomienie do właściwego organu.

2. W zawiadomieniu Komisja może żądać przeprowadzenia kontroli, a także wszczęcia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej, materialnej lub innej przewidzianej w przepisach dotyczących stosunku pracy.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia powiadamia Komisję o podjętych środkach lub zajęтым stanowisku albo sposobie zakończenia kontroli lub postępowania.

Art. 35. Przewodniczący Komisji po zamknięciu rozprawy wyznacza stronom postępowania termin do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Art. 36. W wyniku postępowania Komisja wydaje decyzję administracyjną, w której stwierdza, że działanie osoby, o której mowa w art. 4 ust. 1:

- 1) było działaniem pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, albo
- 2) nie było działaniem pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 37. (uchylony)

Art. 38. 1. Jeżeli postępowanie wykaże, że zachodzi sytuacja, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, Komisja wydaje decyzję administracyjną, w której stwierdza wydanie decyzji administracyjnej pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, i:

- 1) uchyla decyzję administracyjną, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał tę decyzję albo
- 2) uchyla decyzję administracyjną, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w części i umarza postępowanie w pozostałym zakresie, albo
- 3) stwierdza nieważność decyzji administracyjnej, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, albo
- 4) stwierdza, że decyzja administracyjna, która została wydana pod wpływem rosyjskim na szkodę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, została wydana z naruszeniem prawa i wywołała nieodwracalne skutki prawne, o których

mowa w art. 40 ust. 4, oraz wskazuje okoliczności, z powodu których nie można jej uchylić lub stwierdzić jej nieważności.

2. Wydając decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 1 albo 2, Komisja wskazuje okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Zapłatywania prawne i wskazania Komisji co do dalszego postępowania są wiążące dla organu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Art. 39. 1. Stenogram sporządzony na podstawie zapisu dźwiękowego rozprawy, posiedzenia, przesłuchania świadka lub strony postępowania, po podpisaniu przez przewodniczącego Komisji, stanowi protokół tej rozprawy, tego posiedzenia lub tego przesłuchania.

2. O rejestracji przebiegu rozprawy, posiedzenia lub przesłuchania świadka lub strony postępowania przewodniczący Komisji informuje osobę wezwaną oraz osoby biorące udział w danej czynności. Przewodniczący Komisji poucza obecnych, że udzielenie zgody na rejestrację zapisu dźwiękowego lub dźwięku oraz obrazu przez osobę wezwaną oraz osoby biorące udział w danej czynności nie jest wymagane.

3. Zapis dźwiękowy rozprawy, posiedzenia, przesłuchania świadka lub strony postępowania stanowi załącznik do protokołu.

4. Osoba wezwana na rozprawę ma prawo zapoznać się ze stenogramem sporządzonym na podstawie zapisu dźwiękowego oraz wnieść zastrzeżenie w przypadku stwierdzenia przez nią rozbieżności między zapisem dźwiękowym a stenogramem.

5. Protokół podpisuje przewodniczący Komisji. Podpisy osoby wezwanej na rozprawę oraz osób biorących udział w danej czynności nie są wymagane.

Art. 39a. 1. Osobie w stosunku do której została wydana decyzja administracyjna, o której mowa w art. 36 pkt 1, przysługuje od tej decyzji apelacja do sądu apelacyjnego. Apelację wnosi się do sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby albo Sądu Apelacyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Komisji, w terminie miesiąca od dnia doręczenia tej osobie decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 36 pkt 1.

2. Wniesienie apelacji powoduje, że decyzja administracyjna, o której mowa w art. 36 pkt 1, nie wywołuje skutków do czasu rozstrzygnięcia o apelacji przez sąd apelacyjny.

3. Komisja niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie miesiąca od dnia otrzymania apelacji, przekazuje apelację sądowi apelacyjnemu wraz z aktami postępowania oraz sporządzoną przez Komisję odpowiedzią na apelację.

4. Stronami postępowania w sprawie apelacji są osoba wnosząca apelację i Komisja.

5. Do postępowania w sprawie apelacji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.³⁾) dotyczące apelacji.

Art. 39b. 1. Od wydanego przez sąd apelacyjny prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia apelacji albo umorzenia postępowania przed sądem apelacyjnym przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

2. Do postępowania w sprawie skargi kasacyjnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące skargi kasacyjnej.

Art. 40. 1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyłączeniem art. 8 § 2, art. 13, art. 25, art. 31, art. 96a–96n, art. 108, art. 114–122h, art. 127–144 i art. 156 § 2 tej ustawy.

2. Przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się do czynności sprawdzających, o których mowa w art. 20 ust. 1.

3. Do spraw określonych w art. 23 oraz art. 41 ust. 5 nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

4. Nie stwierdza się nieważności decyzji administracyjnej Komisji, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia tej decyzji upłynęło 10 lat, a także gdy decyzja administracyjna wywołała nieodwracalne skutki prawne.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606 1615, 1667, 1860 i 2760.

5. Nie obciąża się Komisji jako wierzyciela kosztami egzekucyjnymi ani opłatą komorniczą, o których mowa w art. 64–66 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 5

Działalność informacyjna i prewencyjna Komisji

Art. 41. 1. Komisja przygotowuje raport ze swojej działalności zawierający:

- 1) opis stwierdzonych przypadków działań, o których mowa w art. 4;
- 2) informacje o wydanych decyzjach administracyjnych;
- 3) wnioski i rekomendacje dla organów władzy publicznej oraz organizacji i podmiotów w zakresie zapobiegania wpływom rosyjskim i ich zwalczania.

2. Raport jest przygotowywany corocznie.

3. Na wniosek przewodniczącego Komisji, Komisja udostępnia częściowy raport w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

4. Raport po przyjęciu go przez Komisję, jest prezentowany przez przewodniczącego Komisji w Sejmie.

5. Raport z działalności Komisji jest jawny i udostępnia się go w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 42. Komisja może wносить pod obrady Rady Ministrów projekty dokumentów rządowych, na zasadach i w trybie określonych w regulaminie pracy Rady Ministrów.

Rozdział 6

Przepisy zmieniające

Art. 43–46. (pominięte)⁴⁾

Rozdział 7

Przepisy dostosowujące i przepis końcowy

Art. 47. (uchylony)

⁴⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (Dz. U. poz. 548).

Art. 48. Tworzy się Komisję.

Art. 49. 1. Kluby poselskie lub parlamentarne przedstawiają kandydatów na członków Komisji Marszałkowi Sejmu w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Głosowanie nad kandydatami na członków Komisji odbywa się na pierwszym posiedzeniu Sejmu po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 49a. W przypadku nieprzedstawienia kandydatów na członków Komisji zgodnie z art. 49 ust. 1 kluby poselskie lub parlamentarne przedstawiają kandydatów na członków Komisji Marszałkowi Sejmu w terminie wskazanym w postanowieniu Marszałka Sejmu. Przepis art. 49 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 50. 1. Członkowie Komisji wybierają spośród siebie przewodniczącego Komisji w terminie 14 dni od dnia powołania członka na ostatni wakat w Komisji, zgodnie z art. 49a.

2. Jeżeli członkowie Komisji nie wybiorą spośród siebie przewodniczącego Komisji w terminie, o którym mowa w ust. 1, przewodniczącego Komisji wybiera Prezes Rady Ministrów, w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 51. Komisja określa regulamin, o którym mowa w art. 12 ust. 7, w terminie 14 dni od dnia wyboru przewodniczącego Komisji.

Art. 52. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia⁵⁾.

⁵⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 30 maja 2023 r.